

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XLV. Voti obligatio quatuor modis cessat, irritatione, commutatione,
dispensatione, & materiæ mutatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

Moniales obedire tenentur legitimis Superioribus eam præcipientibus, prout Ecclesia ex dictis n. 306. jubet ut præcipiatur, & rebelles ad observantiam ipsius compellantur. Quia scilicet in voto obedientiæ quod fecerunt, implicite continetur promissio servandi ea quæ legitimis Superioribus visa fuerint; necessaria ad Regulæ & votorum observantiam, prout dictum est, ab illisque ut taliter necessaria præcipiantur; licet aliàs non fuerint in tali vel tali Monasterio practicata. At verò experientia docet, clausuram ad eò necessariam esse Monialibus, ad ponendum in tuto votum castitatis earum, ut ipsius defectu plurimarum ex ipsis castitas non solum periclitetur, sed & violetur. Et ista ratio est sufficiens ad clausuram omnibus præcipiendam, ut lasciviendi opportunitate sublata, Deo corda sua & corpora securè custodiant, ut loquitur Bonifacius VIII. extrav. *periculoso* in 6. Et idè legitimis Superioribus Ecclesiæ jussu clausuram ipsi præcipientibus obedire tenentur. Et ista est Ecclesiæ doctrina, in locis n. 306. relatis. Ecclesiam verò non audire, est Christum non audire, qui dicit: *Qui vos audit, me audit, &c.*

346 Eadem ratione Religiosi acceptare tenentur quascumque observantias & reformationes, quas legitimi Superiores rationabiliter judicant necessarias ad supradictam observantiam Regulæ & votorum, idque non obstantibus quibuscumque consuetudinibus in contrarium, ut rectè docent Sylvester, Armilla, Valquez, Lessius, Layman, Urbanus noster ab Ascensione, & alii communiter. Quemadmodum miles Duci exercitiis obedire tenetur, in iis quæ ad conservandam vitam militarem pertinent; & servus domino, quoad servilia opera exequenda; & filius patri, in his quæ concernunt vitam domesticam; sic Religiosi suis obedire tenentur Superioribus, in iis quæ concernunt vitam regularem in sua puritate conservandam, sive observantiam Regulæ, votorum & Constitutionum.

347 Superiores tamen præcipere non possunt aliquid contra, vel supra Regulam, ut tradit S. Bernardus ubi supra l. i. columnâ 4. his verbis: *Prælati jussio vel prohibitio non prætereat terminos professionis; nec ultra extendi potest, nec contrahi citrà; nihil me Prælati prohibeat eorum quæ promisi, nec plus exigat quàm promisi; vota mea non augeat sine mea voluntate, nec minuat sine certa necessitate.* Id ipsum tradit S. Thomas locis citatis, & quodlib. 10. a. 10. ubi sic: *si tamen aliqua sunt, quæ nullatenus ad Regulam reducuntur (directè vel indirectè, ut supra dixit) videtur esse verior opinio, quòd obedire in ejusmodi non sit de necessitate obedientiæ, sed de perfectione, ut Bernardus manifestè dicit, &c.*

348 Unde Religiosus obedire non tenetur Superiori præcipienti v. g. ut assumat Episcopatum (inquit Layman c. 9. n. 2) vel ut ear ad conversionem infidelium, cum manifesto pe-

riculo mortis, vel servitutis (ait Corduba apud Lessium n. 75. idem dicens de notabilibus austeritatibus supra Regulam.) Generalis tamen ad provinciam externam, etiam aëris intemperie laborantem, mittere potest, ad conservanda illius Monasteria, vel religiosam in illis observantiam. Quia hoc pertinet ad mutua obedientiam, sine quibus status religionis conservari non potest. Pertinet proinde ad commune Religionis bonum, quod privato est præferendum. Quam ob causam valdè etiam probabile est (quod docent varii apud Castro-Palao hic disp. 4. p. 4. n. 4.) Superiorem alicui præcipere posse, ut fratribus peste infectis assistat; quemadmodum Princeps, ob communi Reipublicæ bonum, subditos obligare potest ut proficiantur ad bellum, seu navigationem periculofam.

Nec dubium, quin in Religionibus per Regulam & Constitutiones obligatis ad orationem mentalem, Superior eam ipsis præcipere queat, & consequenter actus merè internos, ut benè docent Sylvius hic q. 104. a. 5, & apud ipsum Major, Adrianus, Corduba, Medina, Lessius, sicut & Layman n. 4. Primò, quia Ecclesia, & Prælati Ecclesiastici id possunt, ut validis argumentis probavi in materia de Legibus. Ergo & Prælati Religionum. Secundò (quidquid sit de Ecclesiasticis illis Prælati) non est dubium Religiosos vivere posse obedientiam, etiam in ordine ad actus merè internos; per spontaneumque votum se Superioribus subicere in ordine ad omnes actus ad Regulam pertinentes; nec dubium quin hoc faciant, dum vovent obedientiam secundum Regulam. Ad Regulam verò multarum Religionum pertinent actus interni, v. g. interna cum Deo conversatio, oratio mentalis, conscientie examen. Nostræ etiam Constitutiones p. 2. c. 6. n. 12. præcipiunt intentionem Missæ: *Sacerdotes habeat tabellam, in qua Sacerdotes celebraturi legent... pro quo... sacrum sint facturi; ita ut illi se conformare omnes omninò teneantur.* Idèque Superiores id præcipere possunt, ut ex stipendiis Missarum habeant unde victum & vestitum, cæteraque ad vitam communem pertinentia, juxta Regul. administrare possint.

CAPUT XLV.

Voti obligatio quatuor modis cessat, irritatione, commutatione, dispensatione, & materia mutatione.

DE irritatione, commutatione & dispensatione agemus in capitibus sequentibus. Circa materie mutationem aliqui, quos inter Stephanus noster à S. Paulo disp. 12. n. 44. nimis crudè & indistinctè docent, quòd juxta D. Thomam, quidquid ab initio retraheret hominem à voto, excuset eum ab adimplendo. Fortè quia S. Doctor in 4. dist. 38. q. 1. a. 3. q. 1. ad 1. dicit, quòd *illud quòd votum sciendum impediret, si presens esset, etiam à voto factò obligationem auferret.* Verùm ibi S. Doctor non loquitur de quocumque impedi-

Declaratur quinam habeant potestatem vota irritandi.

mento voti, nec sensus ipsius est quod quid-
quid ab initio prævisum impediret, seu retra-
heret voluntatem voventis, auferat obligatio-
nem voti; hæc enim doctrina universas Reli-
giones cum Clero enervaret, inquit Cajetanus
hic q. 88. a. 4. ad 2. Loquitur ergo S. Doctor
de impedimento voti, id est tenente se ex
parte voti, seu materiæ promissæ; non de im-
pedimento voluntatis voventis, prout aperte
colligitur ex contextu: seipsum quippe S. Do-
ctor statim explicat: *Si aliquid fiat impossibi-
le post voti emissionem, quod prius erat possibi-
le, vel si fiat de re licita illicita, vel aliunde
adeò notabiliter mutata, ab ea quæ ab initio
fuit à vovente intenta, ut merito censetur
non intenta, votum proinde ipsius non cen-
setur extendere se ad ejusmodi materiam. Quia
hujusmodi mutatio, si ab initio nec prævisa
fuerit, nec prævideri potuerit, & debuerit,
invalidat votum.*

351 Et istud valde est observandum, pro iis
qui professi sunt in Religionibus dissolutis,
quæ postmodum reformantur: quia Urbanus
noster ab Ascensione tr. 1. c. 32. sapienter ob-
servat, quod, si religiosus Ordo reforme-
tur magno cum vigore, supra rationabilem
satis & communem observantiam, non tene-
tur ejusmodi reformationem suscipere, qui
antè vovit, nihil promittendo de tali eventu.
Si verò tantum reformetur secundum id quod
rationabiliter, & ex instituto primario geri
debet, additâ etiam aliquâ observantiâ me-
diocri difficultatis, majorisque perfectionis,
maximè conducente ad finem illius, licet præ-
visa non fuerit, nihilominus tenentur eam sus-
cipere illi, qui voverunt in ea, durante cor-
ruptionis & deordinationis tempore, maximè
si reformatio fiat solum circa votorum solem-
nium, & Regulæ, vel Constitutionum ex-
actam observantiam. Ad quid enim vi votorum
Religiosus teneri potest, si non saltem ad ista?
An Deus acceptavit votum paupertatis in pro-
prietate, castitatis in lascivia, obedientiæ in
libera sui suarumque actionum dispositione?
Scilicet hoc implicat. Vel ergo professio nulla
prorsus exister à principio, vel ad talem vo-
torum & regularum observantiam adstringet,
qualis necessaria est ad excludendum pecca-
tum. Alioqui non foret religiosus Ordo, sed
Babylonica confusio.

352 Propterea etiam Cajetanus in Summa verbo
votum c. 3. n. 7. Cave (inquit) ne fallaris,
putans in variis casibus & eventibus occur-
rentibus votum non ligare, quando persona
quæ vovit, si hæc prævidisset, non fecisset votum.
Falsa est hæc imaginatio, & destructivâ om-
nium humanorum contractuum. Multi nam-
que conjugati non obligarentur ad conjugium:
quia, si prævidissent quæ evenerunt, non con-
traxissent tale matrimonium; & similiter
multi professi non tenerentur ad Religionem:
quia si tunc, quæ post occurrunt, cogita-
sent, non fecissent professionis votum. Et sic
de aliis.

Tom. II.

Potestatem habent vota irritandi omnes illi, 353
sine quorum consensu votum factum non
potest esse firmum. Unde quia quicumque est
subiectus alteri, in eo in quo est subiectus, non
est sua potestatis facere quod vult, sed dependet
ex voluntate alterius: idè non potest se per vo-
tum firmiter obligare, in iis in quibus alteri sub-
jicitur, sine consensu sui Superioris. Unde quia
Religiosus per votum obedientiæ subiectus est Pra-
lato, quantum ad suas operationes, secundum
professionem Regulæ (ait S. Doctor q. 88. a.
8. in corp. & ad 3.) idè etiam ad horam
aliquid facere possit, quando ad alia non occupa-
tur à Pralato; quia tamen nullum tempus est
exceptum, in quo Pralatus non possit eum circa
aliquid occupare, nullum votum Religiosi est firmum,
nisi de consensu Pralati. Et siquod tale
votum absque consensu ipsius factum fue-
rit, non quidem est omnino nullum, sed
non est firmum votum. Nec censetur votum
absolutum, sed conditionatum, si Superior,
à quo dependet, non contradicat, prout S. Do-
ctor declarat ad 1. & 4. Et alioqui Superior
potest illud irritare. Imò irritare potest etiam
vota edita de suo scitu & consensu: quia non
censetur consentire, nisi revocabiliter, nec
consentiendo privare se jure suo, nec ejus-
modi vota omnino absoluta reddere. Aliàs
irritari non possent à successore. Adhuc ergo
manet tacita conditio: nisi Superior aliquan-
do contradicat; tamen Superior ea licite irri-
tare non possit, nec consensum revocare, nisi
ex rationabili causa, v. g. ex eo quod vovens
fiat infirmus, vel ipsi successu temporis voti
noceat executio. Qua de re videri possunt
Marchantius Tribun. Sacram. to. 2. tr. 3. tit.
4. q. 2. Becanus q. 9. n. 10. de voto.

An autem Abbatissæ & Priorissæ vota Mo-
nialium suarum irritare possint? Negat San-
chez l. 4. in Decal. c. 1. n. 17. quia non ha-
bent jurisdictionem spirituales. Affirmant ta-
men plures apud eundem ibidem c. 33. n. 19.
quia ad hoc spiritualis non requiritur jurisdic-
tio (ut constabit ex dicendis) sed sola do-
mūs seu familiæ administratio. Unde puto ir-
ritare posse vota, quæ isti administrationi præ-
judicium adferunt, vel incommodum.

Sed quid de voto transeundi ad arctiorem 355
Religionem? Videtur mihi quod Superior il-
lud irritare non possit, quia inferior absque
consensu ipsius, absolute potest illud emitte-
re. Loquor in circumstantiis, in quibus, spe-
ctatis omnibus, ejusmodi votum, non solum
est evidenter de meliori bono, sed & hic &
nunc congruentiori. Quia cum unusquisque
possit vota facta in evidenter melius commu-
tare, nullâ ratione à quoquam in eo potest
impediri. Unde licet ad ejusmodi transitum
teneatur cum humilitate, & intentionis puri-
tate, licentiam petere à Superiore; taliter pe-
t